

Anvisningar för blankett

Slutrapportering för lokala vattenvårdsprojekt – LOVA

Projektinriktning – Övergödning

Anvisningar för blankett Slutrapportering för lokala vattenvårdsprojekt - LOVA

Fält	Fråga	Anvisning
1.	Projektuppgifter	
1.1	Projektet namn	Projektets namn.
1.2	Länsstyrelsens diarienummer	Ange diarienummer från länsstyrelsen.
1.3	Ange projektets koordinater om dessa har förändrats från vad som angavs i ansökan	<p>Anges om koordinaterna har förändrats från vad som angavs i ansökan. Ange då koordinaterna för projektet med decimaler enligt WGS 84 eller SWE-ref 99TM. Ange även delavrinningsområde, vilken vattenförekomst som avses alternativt dess ID samt koordinater för åtgärdsområdet. Om åtgärdsområdet sträcker sig över flera vattenförekomster, ange dessa.</p> <p>I de fall projektet genomförts inom ett större område ange en punkt i mitten av åtgärdsområdet.</p>
1.4	Övriga eventuella deltagare om ändring har skett från ansökan	Om ändring har skett från vad som angavs i ansökan: Ange de som deltar i projektet, men inte är med och finansierar det. Finansiärer och belopp fylls i under punkt 10.2
2.	Kontaktuppgifter	
	Kontaktuppgifter	<p>Fyll i samtliga kontaktuppgifter. Kontakta länsstyrelsen ifall dessa ändrats från ansökan.</p> <p>Om kontaktuppgifter ändrats från ansökan kontakta länsstyrelsen.</p>
3.	Projektinriktning – Övergödning	
3.1	Åtgärden minskar läckage av ackumulerad fosfor från bottensedimenten i sjöar och kustvatten (internbelastning).	<p>Markera det eller de alternativ av 3.1.1 – 3.1.5 som stämmer in på projektet. Ange även mängd i siffror utifrån aktuell enhet. Vid 3.1.1 behöver endast fosfor anges under 3.4.</p> <p>3.1.5 Här ska det anges om annan metod ska användas än de fyra som är angivna i 3.1.1-3.1.4.</p>
3.2	Åtgärden ökar upptag och återcirkulering av näringsämnen genom odling av musslor eller blå fånggrödor eller genom andra metoder för återcirkulering	<p>Markera det eller de alternativ av 3.2.1 - 3.2.4 som stämmer in på projektet. Ange även mängd i siffror utifrån aktuell enhet.</p> <p>3.2.4 Här ska det anges om annan åtgärd ska genomföras än de tre som är angivna i 3.2.1-3.2.3. Ange även mängd i siffror utifrån aktuell enhet.</p>
3.3	Åtgärden bidrar på annat sätt till minskad övergödning av vattenmiljön	<p>Markera åtgärdsstyp samt ange mängd i siffror utifrån aktuell enhet 3.3.1-3.3.10.</p> <p>Vid 3.3.2 och eller/ 3.3.7 ange endast fosfor under 3.4.</p> <p>3.3.8 Dagvattenåtgärder. Exempelvis våt damm, våtmark, översilningsyta, gräsdike, svackdike, skärmbassäng och biofilter.</p> <p>3.3.10 Här ska det anges om annan metod ska användas än de nio som är angivna i 3.3.1-3.3.9</p>
3.4	Läge före åtgärd och förväntat läge efter åtgärd vid <u>recipienten</u>	<p>Ange läge före respektive läge efter åtgärd i recipienten med siffror. Mängd kväve eller fosfor till <u>recipient</u>: dagsläge resp. läge efter åtgärd och reduktion.</p> <p>För stöd i uträkning av flera av åtgärderna se: Länsstyrelsens</p>

		<p>rapport 2016:19 Åtgärder mot övergödning för att nå god ekologisk status</p> <p>Vid flera olika typer av åtgärder ska var och en svara på frågeställningarna i 3.4, samt även 3.5 eller 3.6 om det är aktuellt. Markera då samtliga fält (3.4 till 3.6) och kopiera in nedanför ursprunglig 3.6. Infoga sedan en extra rad ovanför varje ny 3.4 och ange vilken åtgärd som avses.</p>
3.4.1	Utsläpp kväve - före och efter åtgärd	Ange mängd kväve i kg/år före resp. efter åtgärd och reduktion i <u>recipienten</u> . Hur ni kommit fram till dessa siffror redovisas under punkt 7.4.
3.4.2	Utsläpp fosfor - före och efter åtgärd	Ange mängd fosfor i kg/år före resp. efter åtgärd och reduktion i <u>recipienten</u> . Hur ni kommit fram till dessa siffror redovisas under punkt 7.4.
3.4.3	Ange om siffrorna har tagits fram genom mätningar eller utifrån schabloner	Gäller läge efter åtgärd vid recipienten. Under punk 7.4 ska det göras en mer utförlig redovisning av hur miljöeffekter beräknats.
3.5	För åtgärd mot internbelastning (3.1) ange här P-reduktion utifrån anvisning till 3.5	Om projektet avsåg aluminiumfällning ange hur mycket fosfor som har fastlagts. Om projektet avsåg bortförel av fosfor i sediment ange mängd fosfor som bortförts. Om projektet avser syresättning av anoxiskt bottenvatten ange hur mycket fosfor som har fastlagts. Om projektet avsåg reduktionsfiske ange hur mycket fosforläckaget från botten-sedimenten förväntas minska, samt även hur mycket fosfor som förväntas bortföras via fisken.
3.6	För åtgärd som syftar till återcirkulering av näringsämnen (3.2) ange kg P och kg N som förväntas bortföras från vattenförekomsten	Om projektet avser en åtgärd som syftar till återcirkulering av näringsämnen (3.2). Ange kg fosfor (P) och kg kväve (N) som förväntas bortföras från vattenförekomsten.
4.	Uppföljning, utvärdering, framtagande av planer och information	
4.1	Om projektet avsåg uppföljning, utvärdering, framtagande av planer och/eller information som kopplar till åtgärderna i 3.1-3.3 samt 5.1	Ange om projektet inneburit uppföljning, utvärdering, framtagande av planer och/eller information som kopplar till åtgärderna i 3.1-3.3 samt 5.1. Ange även vilken/vilka åtgärd/åtgärder som avsågs.
5.	Förstärkt lokalt åtgärdsarbete mot övergödning i avrinningsområden som avses i 2 § 1 Förordning (2017:1299)	
5.1	Ange här mot vilket eller vilka mål som åtgärdssamordnaren har jobbat	Mot vilket/vilka mål har åtgärdssamordnaren jobbat? Ange här ett eller flera alternativ. Om målet har varit att stärka åtgärdsplaneringen, beskriv tidsplan, genomförande och hur målen har uppnåtts under 6.3.
6.	Projektrapportering	
6.1	Beskriv kortfattat projektets syfte och redovisa hur det har uppnåtts:	Syftet ska vara övergripande och beskriva motivet med projektet samt varför det utförts.
6.2	Beskriv kortfattat projektets mål och redovisa hur de har uppnåtts:	Målet/målen är de resultat som ska ha åstadkommit med projektet.
6.3	Redovisa en sammanfattande rapportering av hur projektet har genomförts	Redovisningen ska omfatta en beskrivning av projektets genomförande och metod. Beskriv även eventuella kopplingar till andra LOVA-projekt eller övriga projekt. Ex var projektet en

		fortsättning av ett tidigare LOVA-projekt eller ingick det som en del i ett annat större projekt? En mer utförlig beskrivning kan anges i bilaga <i>Projektrapportering</i> .
6.4	Redovisa eventuell ny teknik, nya arbetsmetoder och/eller andra former av innovationer som har använts i projektet:	Om projektet har inneburit utveckling eller tillämpning av ny teknik, nya arbetsmetoder och/eller andra former av innovationer, beskriv detta kortfattat. En mer utförlig beskrivning kan anges i bilaga <i>Projektrapportering</i> .
6.5	Redovisa kortfattat hur projektet bidragit till att uppnå miljö kvalitetsmålen	Ange och motivera kopplingen till det/de miljö kvalitetsmål projektet syftat till att uppnå. Följ länken för beskrivning av miljö målen: Miljö kvalitetsmål (Håll inne CTRL och klicka på texten, scrolla sedan ner för att se målen).
7.	Resultat och miljöeffekter av LOVA-projektet	
7.1	Resultat av projektet– ursprungligt läge före projektet respektive nuvarande läge	Redovisa resultaten av åtgärden kopplat till projektets syfte och mål. Beskriv här om det finns någon plan och finansiering efter projektets avslut. Om projektet avsåg åtgärdssamordning, ange här resultat av projektet, t ex antal åtgärdssamordnare (ange andel arbetstid i procent av heltid). Delavrinningsområde som berörs, dvs fått en åtgärdssamordnare. Om syftet med projektet var att göra en förstudie, plan eller ta fram kunskapsunderlag redovisas resultat som typ av underlag som tagits fram och hur resultatet kommer till användning efter projektet avslutats. En mer utförlig redovisning kan göras i bilaga <i>Projektrapportering</i> .
7.2	Redogör för och kommentera eventuella avvikelser i resultaten från vad som angavs i ansökan	Beskriv och kommentera eventuella avvikelser i resultaten från vad som angavs i ansökan.
7.3	Miljöeffekter av projektet	Ange miljöeffekter av projektet på kort och lång sikt. <u>Ange förväntad tidpunkt för effekt</u> , d v s när förväntas projektet ge effekt på miljön? Ex förväntad effekt inom 1-3 år osv Ange även miljöeffekter kvantitativt om möjligt. Gäller miljöeffekter som inte har angivits under punkt 3.
7.4	Vilka metoder har använts för att mäta och beräkna miljöeffekter? Om mätningar: ange metod och uppföljningsplan. Om schabloner: ange vilka	Redovisa här hur du har kommit fram till värdena under punkt 3.4-3.6. Redovisa metoder som har använts för att mäta resultat och miljöeffekter. Om mätningar och provtagningar har utförts, ange metod och uppföljningsplan. Om schabloner har använts, ange vilka schabloner som beräkningarna baseras på. Om inga lokala schabloner finns hänvisas till rapporten: Åtgärder mot övergödning . En mer utförlig redovisning kan göras i bilaga <i>Projektrapportering</i> .

7.5	Beskriv samhällsnyttan av projektet	Redovisa samhällsnyttan av projektet i sig och av eventuella genomförda åtgärder. Till hjälp finns en lista sist i detta dokument som förklarar och kategoriserar samhällsnytta.
8.	Uppföljning utvärdering	
8.1	Beskriv hur uppföljning, utvärdering och spridning av resultat och miljöeffekter har skett och kommer att ske inom och/eller efter projektens slut	Beskriv hur resultat och effekter av projektet kommer att följas upp, utvärderas och/eller spridas. Ange när det har skett och/eller kommer att ske, inom och/eller efter projektens slut. Har det skett inom projektens tid och projektbudgeten? Om inte, ange en tidsperiod för när detta kommer att ske. Ange eventuella rapporter, skrifter, seminarier, utöver slutrapporten till länsstyrelsen. En mer utförlig redovisning kan göras i bilaga <i>Uppföljning och utvärdering samt spridning av resultat och effekter</i>
8.2	Besvaras vid åtgärder mot internbelastning: Flera typer av åtgärder mot internbelastning är fortfarande på försöksstadiet. Redovisa därför hur långsiktig uppföljning (flera år) av åtgärden skall ske samt hur data kommer tillgängliggöras.	Sökanden ska redovisa hur långsiktig uppföljning (flera år) av åtgärden skall ske samt hur data kommer tillgängliggöras om projektet innefattat åtgärd mot internbelastning enligt punkt 3.1.
9.	Ekonomisk redovisning	
	Typ av kostnad	Specificera noga projektets alla kostnader i tabellen fördelat på år. Fyll själv i årtal överst i kolumnerna. Kostnadsspecifikation är ex: inköp av handredskap, hyra av maskin inklusive förare i två veckor etc., ange belopp i kronor.
10.	Finansiering	
10.1	Totalt slutligt LOVA - bidrag	Det är hur mycket ni söker i totalt slutligt bidrag som ska anges här.
10.2	LOVA – projektets medfinansiering. Ange finansiär: (infoga fler rader vid behov)	Ange LOVA-projektets medfinansiär(er). Observera att det endast avser övrig finansiering inom <u>LOVA-projektet</u> . Vem eller vilka finansierar resterande del av LOVA-projektet, dvs den delen av kostnaderna som finns utöver det som täcks av det sökta stödet. Ange namn på finansiär/finansiärer, belopp i kronor samt andelen medfinansiering i procent av den totala finansieringen för projektet.
11.	Övrigt	
11.1	Övrigt av intresse för rapporteringen	Fylls i vid behov.
12.	Bilagor	
12.1	Bilaga – Projektrapportering	En sådan bilaga kan bifogas. Redovisa projektets innehåll: utgångspunkter, genomförandeplan, genomförande, resultat, miljöeffekter och metoder för att mäta dessa, samhällsnytta
12.2	Bilaga – Uppföljning och utvärdering samt spridning av resultat och effekter	En sådan bilaga kan bifogas. Redovisa plan för uppföljning och utvärdering samt för spridning av resultaten.
12.3	Eventuella andra bilagor, tryckta rapporter och liknande material	Ange namn på övriga bilagor. Ange namnen på samtliga tryckta rapporter och annat material som bifogas den version av slutrapporten som skickas per post om någon sådan skickas.
13.	Upplysning	
	Upplysning	Detta är en upplysning om att inkomna handlingar till

		länstyrelsen blir allmänna handlingar. Utgångspunkten är att allmänna handlingar är offentliga och kan lämnas ut om det inte finns hinder i offentlighets- och sekretesslagen.
14.	Underskrift	
	Underskrift	Slutrapporten ska skrivas under av behörig person.

Samhällsnytta

Samhällsnytta definieras som ett ingripandes samlade positiva effekter för samhället i sin helhet eller för en bredare grupp i samhället utöver ingripandets målgrupp. Enbart positiva effekter ingår i definitionen.

I kategorin **Process och kunskapsrelaterad samhällsnytta** samlas positiva effekter som följer från medverkandet i projekt samt från ökad kunskap om en viss havs- och vattenmiljöfråga. Den berör främst förändringar hos personer som på olika sätt kommit i kontakt med projektet och dess resultat.

I kategorin **Samhällsnytta som uppstår av projektets resultat** innefattas samhällsnyttor som anses kunna följa från projektens olika direkta miljöeffekter. Förhållanden mellan dessa direkta effekter – oftast småskaliga och lokalt begränsade – och bredare samhällseffekter etableras med hjälp av begreppet ekosystemtjänster. Denna bedömning begränsas till de ekosystemtjänster som har en direkt positiv påverkan på samhället och dess nyttjande av marina miljöer. Dessa ingår i de kategorier för ekosystemtjänster som motsvarar "Producerande" och "Kulturella tjänster".

Process- & kunskapsrelaterad samhällsnytta	
Kriterium	Exempel
Kompetenshöjning hos projektdeltagarna	Nya kunskaper och/eller färdigheter hos individer eller grupper som medverkat i projektet.
Kompetenshöjning hos deltagande institutioner	Nya verksamhetsområden hos institutioner aktiva i projektet.
Förhöjd allmän medvetenhet om havs- och vattenmiljön	Bredare och djupare kunskap om havs- och vattenmiljöfrågor bland allmänheten.
Ökad allmän delaktighet i havs- och vattenmiljörelaterade frågor	Allmänheten deltar mer aktivt i debatter, initiativ eller åtgärder som rör havs- och vattenmiljön.
Annan typ av beteendeförändring vad gäller havs- och vattenmiljön	Övrig förändring i beteende vad gäller användning eller skydd av havs- och vattenmiljön.
Ny eller förstärkt samverkan om havs- och vattenmiljö	Nya samarbetsformer uppstår individer och institutioner emellan, och befintliga samarbeten förstärks eller utvidgas som följd av och utöver själva projektet.
Inrättande av innovativa verktyg, produkter eller processer	Projektet leder till innovation som används/kan användas i andra sammanhang än projektets.
Nytt kunskapsunderlag för politik och förvaltning	Projektets resultat används/kan användas till att informera politiska beslut eller till att effektivisera eller på annat sätt bistå offentlig förvaltning.
Övriga nyttor för samhället	Andra omnämnda samhällseffekter som inte ingår i kriterierna ovan.

Resultatrelaterad samhällsnytta	
Kriterium	Exempel
Ökad livsmedelsförsörjning från akvatiska miljöer	Vild såväl som odlad fisk, skaldjur och andra livsmedel skördas i större mängder från akvatiska miljöer.

Ökad råvaruförsörjning från akvatiska miljöer	Råvaror såsom sand, stenar, olja, alger, t.ex. till bränsle eller gödsel, eller vatten skördas i större mängder från akvatiska miljöer.
Förhöjda rekreationsvärden	Förbättrade och utvidgade möjligheter till att bada, snorkla, campa, segla, fiska mm till följd av en renare havs- och vattenmiljö.
Förhöjda estetiska värden	Att människor söker sig till akvatiska miljöer i större utsträckning för avkoppling, återhämtning eller liknande upplevelse.
Förhöjda inspirationsvärden	Att havs- och vattenrelaterade motiv används i större utsträckning till olika konstformer eller reklam.
Bevarande av naturarv	Att projektet bidrar till att förhöja akvatiska miljöer upplevda värde samt viljan att bevara det för såväl nuvarande som framtida generationer.
Bevarande av miljöer för vetenskap och utbildning	Att havs- och vattenmiljöer används i större utsträckning i vetenskapliga och utbildningsändamål.
Arbetsstillfällen och sysselsättning	Att projektet skapar arbetsstillfällen och/eller andra former av sysselsättning direkt genom t.ex. anställningar inom projektet. Det kan också handla om att åtgärder i projektet skapar detta indirekt genom t.ex. förutsättningar för ökad turism.
Övriga nyttor för samhället	Andra omnämnda samhällseffekter som inte ingår i kategorierna ovan t.ex. förbättrad folkhälsa.